

En storstilt satsning på helse og omsorg i Tromsø

Ifølge en rapport Universitetet i Oslo og Nordlandsforskning har skrevet på oppdrag fra kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon KS, har norske kommuners utgifter til pleie og omsorg i snitt økt med 3,4 prosent i året siden 2015. I samme periode økte inntektene med 1,4 prosent. Et stort flertall av norske kommuner opplever det samme som Tromsø - oppgavene og kostnadene står ikke i forhold til inntektene.

Tromsø SV er enig med KS i at det haster med å gjøre noe for å sikre kommunene tilstrekkelige inntekter. Kommunene har i stor grad tatt belastningen i samhandlingen med forretningsorienterte helseforetak hvor sengekapasiteten bygges ned i rekordtempo og antall behandlede pasienter øker like raskt. Sammen med Solbergregjeringas mange usosiale ordninger og manglende finansiering av nødvendige reformer innen kommunehelse, er forventningene nå at Støreregjeringa snur den negative utviklingen og gjennomfører en satsing som sikrer kommunene nødvendig handlingsrom. Her vil SV spille en viktig rolle som pådriver overfor regjeringspartnerne Ap og Sp.

Med SV i posisjon har Tromsø kommune de siste seks årene tatt store grep for å sikre gode helse- og omsorgstjenester, tross manglende statlig finansiering. Løsningen er ikke bare å bevilge mer penger inn i tjensten og avvikle privat omsorg. Vi må også sørge for at de ansatte settes i stand til å gi tjenester på et riktig omsorgsnivå. Det handler i stor grad om omsorgsboliger. Vi synes ikke det går fort nok og utålmodigheten er stor.

I Tromsø kommunes handlingsplan 2022-2025 er det lagt opp til store og helt nødvendige investeringer i bygg og boliger. For å dekke det estimerte behovet på 1030 omsorgs- og velferdsboliger innen år 2030, må satsingen fortsette uforminset gjennom hele langtidsplanen. Det vil kreve en ny organisering av boligarbeidet med sikte på bedre gjennomføringsevne. Det haster! Vi kan her se til Oslo kommune som i mange år har hatt et eget boligforetak med gode resultater å vise til. Vi vil i 2022 etablere et tilsvarende selskap i Tromsø.

Antall heldøgns omsorgsplasser må økes i årene framover. Økt levealder, lavere befolkningsvekst, flere og eldre innvandrere, flere med rus og/eller psykiske lidelser er trender som også slår inn i Tromsø med full styrke. Den store økningen av eldre vil også føre til en større andel mennesker med demenssykdommer. Tromsø kommune må i dag kjøpe en del private plasser til spesielt krevende brukere fordi vi mangler både personell og egnede boliger. En del av investeringene framover må tilpasses denne gruppen pasienter.

Kvaløysletta sykehjem utvidet antall beboere fra 28 til 48 høsten 2021. Kvaløysletta bo- og velferdssenter skal stå ferdig i 2027. Planene om å gjenåpne Kroken sykehjem vil ikke bli realisert, ettersom det i overskuelig framtid vil være behov for å bruke bygget som pandemisenter. En mulighet er å se om Tromsøysund sykehjem kan tas i bruk til korttidsplasser inntil det rives for å bli erstattet av omsorgsboliger. Det er utredning på gang om hva Mellomveien 100 skal brukes til etter beboerne flytter tilbake til Grønnegata 103 første halvår 2022. En mulighet er at det blir brukt til omsorgsboliger for personer med rus og psykiske lidelser.

Tromsø SV støtter også helhjertet kjøpet av Permsenteret og boligene på Åsgårdmarka. Vi må finne en løsning på hva Hvilhaug skal brukes til, og kommunen bør vurdere å kjøpe den maritime skolen hvis fylkeskommunen bestemmer seg for å selge. Behovet for bygg til helse og omsorg er økende og det er knapphet på gode lokasjoner i sentrumsnære områder.

Det trengs en større satsing på psykiatri både nasjonalt og lokalt. Hendelser den senere tid der psykiatriske pasienter har opptrådt voldelig, har satt søkelyset på en tjeneste som har nedprioritert langvarig behandling av psykisk syke. SV på Stortinget la sammen med Ap, Frp og Sp for et år siden fram krav om at Solberg-regjeringen umiddelbart skulle stanse nedbyggingen av døgnplasser i psykisk helsevern, øke døgnkapasiteten i tråd med behovet og gjennomgå utskrivingspraksis innen rus- og psykisk helsevern. I den forbindelse uttalte SVs Nicholas Wilkinson at vi har en psykisk helsekrise i landet og at Stortinget derfor måtte overstyre regjeringa. Den helsekrisa merkes også i Tromsø. Mange av de utskrivningsklare pasientene kommunen får ansvaret for, kommer fra psykiatrien. Kommunen vurderer å opprette flere kommunale plasser i tillegg til de vi har på Helsehuset. Regjeringa må også her vise at de står for sine lovnader da de var i opposisjon og øke kapasiteten på rusbehandling.

Fastlegeordningen er i krise over hele landet. I Tromsø valgte vi å gjøre noe med det og vedtok en tiltakspakke som over fire år vil beløpe seg til over 100 millioner kroner. Dette er penger staten skulle ha bidratt med, men som Solbergregjeringa unnlot å følge opp. Nå tvinges stadig flere kommuner å gjøre det samme som oss - bevilge penger fra en slunken kommunekasse for å berge en ordening vi alle er helt avhengige av og som er i ferd med å kollapse. Tromsø SV forventer at regjeringa tar grep for å styrke ordningen med mer enn de 50 millionene de la inn i statsbudsjettet ved revidert. Ingen er tjent med at kommunene tvinges inn i en runddans der de må overgå hverandre for å få søkere til fastlegestillingene.

Tromsø SV er stolt av den vedtatte satsingen på fag og kompetanseutvikling for ansatte innen helse og omsorg. Det er lagt inn 25 millioner hvert år som ledd i å beholde, utvikle og rekruttere ansatte. Det vil bidra til kvalitativt enda bedre tjenester, mer motiverte ansatte og en forutsetning for mer innovasjon i tjenestene. Det er også et mål å bli uavhengig av kjøp av vikarer og innleie fra private byråer på bekostning av satsing på de fast ansatte i kommunen.

Frivillige organisasjoner bidrar stort til å gjøre Tromsø til et varmere og mer inkluderende samfunn. Kommunen samarbeider med Røde Kors, Kirkens Bymisjon, SMISO, ATV, Fontenehuset, Marborg, Virkelig, Matsentralen, RIO, Crux huset, ROS og flere andre. Mange frivillige organisasjoner er avhengig av kommunal støtte for å få utløst bevilgninger fra andre kilder. I mange tilfeller vil en kommunal krone bety det mangedobbelte i støtte fra ulike hold, som kommer innbyggerne våre til gode.

Etter forslag fra blant annet SV økte kommunestyret tilskuddet til frivillige organisasjoner med 4 millioner kroner i 2022 i forhold til kommunedirektørens innstilling. Det burde vært enda mer. Det offentlige kan ikke alene møte alle velferdsstatens utfordringer. Kommunen vil nå gå i dialog med frivillige aktører, møte dem som likeverdige, samarbeidende, samskapende partnere som på selvstendig grunnlag får definere og drive fram løsninger sammen med administrasjonen og oss politikere.

Tromsø kommune er på rett vei når det gjelder å møte de store utfordringene vi står overfor. Vi satser stort på bygg og boliger, vi gjør nødvendige tiltak for å berge fastlegeordningen, satser på kompetanseutvikling av egne ansatte og støtter frivillige organisasjoner i et gjensidig samarbeid. Vi vil gjøre oss uavhengige av private leverandører og vi satser på

innovasjon og utvikling av tjenestene i et samarbeid med kompetansemiljøene ved Universitetet i Tromsø og UNN. Mye kan vi løse lokalt ved innovasjon, godt samarbeid på tvers og kompetanseutvikling, men det er også nødvendig at nasjonale myndigheter erkjenner at vi står overfor demografiske utfordringer som ikke kan overlates til den enkelte kommune.

Vedtak:

Vedtas. Sendes til avisene.